

Vlas en Hennep.NL

Jaarverslag 2018

Jaarverslag 2018 Vlas en Hennep.NL

Voorwoord

Voor u ligt het vierde jaarverslag van de Nederlandse Vlas- en Hennepvereniging, Vlas en Hennep.NL.

De vereniging behartigt de belangen van bedrijven die zich bezighouden met de twee vezelgewassen die in Nederland geteeld worden: vlas en hennep.

In de hoofdstukken 1, 2 en 3 van het jaarverslag wordt informatie geboden over het functioneren van onze vereniging. In de hoofdstukken 4, 5 en 6 wordt ingezoomd op de drie belangrijkste aandachtsgebieden: promotie, onderzoek en overheidsbeleid.

Ik hoop dat u door het lezen van het jaarverslag 2018 een goed beeld krijgt van de activiteiten van onze vereniging en dat uw belangstelling wordt gewekt om samen met ons te werken aan het bevorderen van de teelt en het gebruik van twee mooie landbouwgewassen.

Watze van der Zee

voorzitter Vlas en Hennep.NL

1. Algemene informatie

De Nederlandse Vlas- en Hennepvereniging, Vlas en Hennep.NL, is opgericht op 15 juli 2014. De directe aanleiding voor de oprichting was de opheffing van het Productschap Akkerbouw op 31 december 2014. Binnen het productschap bestond er een Commissie Vlas en Hennep.

De vereniging behartigt de belangen van ondernemingen in de vlas- en hennepsector. Tevens bevordert de vereniging dat de producten van vlas en hennep bekend worden bij bedrijven die deze producten kunnen toepassen en bij de consument.

Het vlasareaal in 2017 in Nederland bedroeg volgens het CBS 2.232 ha, voor vezelhennep was het 2.122 ha.

Het jaar 2014 was voor de nieuwe vereniging het startjaar. 2015 was het eerste jaar dat de vereniging volwaardig functioneerde en in 2016 werden de activiteiten nog iets verbreed met onderzoek aan gewasbeschermingsmiddelen voor vlas.

Vlas en Hennep.NL heeft leden en partners. De leden zijn actief in de afzetketen vanaf de zaaizaadproductie tot en met de handel in vezels. Het zijn bedrijven met één of meer van de volgende activiteiten: zaaizaadproductie, teelt en verwerking van vlas en hennep, handel in vlas- en henneproducten. De partners zijn een bredere groep van bedrijven en instellingen met activiteiten gerelateerd aan vlas en hennep. Op de website van Vlas en Hennep.NL zijn gegevens over de leden en partners te vinden. Actualiteiten worden gedeeld via de facebook pagina van de vereniging en via emailberichten aan de leden.

Het secretariaat van de vereniging ligt bij de Brancheorganisatie Akkerbouw. De heer David Kasse vervult de functie van ambtelijk secretaris, mevrouw Heleen Aarsen heeft enkele administratieve taken. Vlas en Hennep.NL en de Brancheorganisatie Akkerbouw hebben met het oog hierop een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

2. Vereniging

Leden en bestuur

Aan het einde van 2018 was ongeveer drie kwart van de Nederlandse vlassector bij de vereniging aangesloten. Voor hennep, bestemd voor de vezelwinning, was de dekking 100%. Daarnaast zijn enkele bedrijven partner van de vereniging.

Het bestuur van de vereniging bleef in 2018 ongewijzigd. De samenstelling van het bestuur is te vinden in bijlage 1.

In 2018 kwam het bestuur bijeen op 19 januari, 14 mei en 17 oktober.

Algemene ledenvergadering

De algemene ledenvergadering vond plaats te Sluiskil op 8 februari. De algemene ledenvergadering had een formeel gedeelte waarin de jaarrekening over 2018 en de begroting voor 2018 werden vastgesteld. Tevens werd afscheid genomen van de directeur van de vereniging, de heer David Kasse, die stopt met zijn werk voor de BO-Akkerbouw. Daarom heeft het bestuur van Vlas en Hennep.NL een besluit genomen over zijn opvolging. Als zijn opvolger wordt benoemd de heer Hans de Keijzer, werkzaam bij de BO-Akkerbouw. De heer De Keizer heeft echter vanwege gezondheidsproblemen, die in de maand volgend op de ledenvergadering de kop opstaken, zijn nieuwe functie niet kunnen oppakken. Om die reden heeft het bestuur met de heer Kasse de afspraak gemaakt dat hij zijn werk voor de vereniging voorlopig voortzet.

Het informatieve gedeelte van de algemene ledenvergadering omvatte vier presentaties. Mevrouw Marie-Emmanuelle Belzung, algemeen secretaris CELC (Confédération Européenne du Lin et du Chanvre) beet het spits af met een presentatie over de taken van de internationale vlas- en henneporganisatie CELC en over de internationale promotie voor vlas en linnen, die door de CELC wordt gecoördineerd.

Vervolgens gaf de heer Bart Depourcq, voorzitter van de CELC, inzicht in de ontwikkelingen op de markt van vlasvezels.

De heer Albert Dun schetste vervolgens de ontwikkelingen op de markt van vezelhennep en de producten die daaruit vervaardigd worden.

Tenslotte presenteerde de heer Patrick Verschuere de resultaten van het onderzoek aan gewasbeschermingsmiddelen dat in 2017 heeft plaatsgevonden en dat tot stand kwam in een samenwerking tussen CZAV en Vlas en Hennep.NL

Communicatie, informatie

Vaste activiteit van de vereniging is de communicatie via website en facebook. Maandelijks ontvangen de leden per email Vlasberichten en enkele malen per jaar de nieuwsbrief TexAlert. Daarnaast wordt van tijd tot tijd een persbericht uitgebracht en worden marktgegevens verzameld.

De marktgegevens worden gebruikt voor meerdere doeleinden: informeren van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in het kader van de gemeenschappelijke marktordening, het Centraal Bureau voor de Statistiek met het oog op de jaarlijkse oogstraming en CELC, die de gegevens van Frankrijk, België en Nederland samenbrengt in overzichten die aan het bedrijfsleven beschikbaar worden gesteld.

3. Financiën

Over 2018 is een jaarrekening opgesteld. Deze is vastgesteld in de algemene ledenvergadering van 22 februari 2019. Een samenvatting is te vinden in bijlage 2.

De heer Kasse presenteert de belangrijkste cijfers (zie tabel) van de concept-jaarrekening 2018, die werd opgesteld door Boutkan Accountancy te Kwintshoul.

Lasten en baten

In de jaarrekening wordt een onderscheid gemaakt tussen 1. algemeen, dat wil zeggen alles wat te maken heeft met het functioneren van de vereniging en 2. projecten, specifiek voor vlas of voor hennep. De leden en partners dragen bij in de kosten van de vereniging middels contributie. Daarnaast doen de leden een bijdrage voor projecten.

Algemeen

Hier zijn de organisatiekosten genoemd en de opbrengsten uit contributies. Er waren geen opbrengsten uit subsidies. In de begroting 2018 was uitgegaan van een opbrengst aan contributie van € 24.000 voor vlas en van € 20.000 voor hennep. De inkomsten uit de contributie voor vlas zijn achtergebleven bij de begroting. Toch is het resultaat positief, € 5.384. Ter vergelijking: het resultaat van de jaarrekening 2017, onderdeel algemeen, was € 1.517. Het verschil wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een vrijval van een deel van de post dubieuze debiteuren. In plaats van het bedrag dat in de jaarrekening 2017 was opgenomen, te weten € 5.000, is nu een bedrag van € 2.500 vermeld. Verder gingen de kosten voor het secretariaat iets omlaag.

Een punt van aandacht blijft de ledenwerving om de participatie van de vlassector in de vereniging te vergroten. Ook moet er, in overleg met het Algemeen Belgisch Vlasverbond (ABV) nog een oplossing gevonden worden voor de bijdrage voor percelen die in Nederland geteeld worden en in België worden verwerkt. Hierover vond in 2018 enkele malen overleg plaats met de directie en het bestuur van het ABV.

Projecten vlas

Het resultaat, - € 12.525, is enerzijds het gevolg van het feit dat de bijdragen minder waren dan begroot als gevolg van het feit dat niet alle bedrijven in de vlassector zijn aangesloten. Anderzijds waren er uitgaven die niet voorzien waren: voor CELC, een bijdrage voor de organisatie van het eerste World Linen Forum en voor het onderzoek, een bijdrage in de kosten voor de aanvraag van een vrijstelling voor een zaadbehandelingsmiddel. Het resultaat over 2017 was - € 8.939. Omdat de jaarrekening 2015, die ook het jaar van oprichting 2014 omvatte, voor projecten vlas een positief resultaat te zien gaf van € 75.016, konden de negatieve resultaten van 2016, 2017 en 2018 worden opgevangen.

Projecten hennep

Het negatieve resultaat van 2018 van - € 1.004 is een gevolg van het feit dat er van de hennepbedrijven in 2018, evenals in 2016 en 2017, geen bijdrage voor projecten werd gevraagd. Omdat de jaarrekening van 2015 voor projecten hennep een resultaat te zien gaf van € 9.700, konden de negatieve resultaten van 2016, 2017 en 2018 worden opgevangen.

Resultaat, ontwikkeling eigen vermogen

Het resultaat over de jaren 2014 en 2015, dat terug te vinden is in de jaarrekening 2015, bedroeg € 92.334. Dit eigen vermogen was voldoende om het negatieve resultaat van 2016, te weten € -7.968, van 2017, te weten - € 7.651 en van 2018, te weten - € 8.145, op te

vangen. De reserve op 31 december 2018, een eigen vermogen van € 68.389, is van groot belang om een belangrijk deel van de kosten van de vereniging in 2019 op te vangen. De inkomsten uit contributies en bijdragen komen namelijk voor het grootste deel aan het einde van het jaar binnen. Het eigen vermogen van € 68.389 bestaat uit € 16.420, algemeen; € 49.288, projecten vlas en € 2.681, projecten hennep.

4. Promotie en markt

Vlas

Vlas en Hennep.NL is lid van de internationale vlas- en henneporganisatie CELC (Confédération Internationale du Lin et du Chanvre) te Parijs. Vanuit Vlas en Hennep.NL is de heer Bart Depourcq is de vertegenwoordiger in het bestuur van de organisatie. Op 7 november 2013 werd hij benoemd tot voorzitter van de CELC.

De CELC initieert en coördineert de internationale linnenpromotie. De promotie heeft tot doel:

- modetrends te beïnvloeden;
- de distributie van linnen te ondersteunen
- de kwaliteit van linnenproducten te verbeteren
- nieuwe vezeltoepassingen te stimuleren.

De CELC is aanwezig op beurzen voor garens en stoffen en benadert modeontwerpers. Om de afzet van linnen te stimuleren geeft de CELC voorlichting op modevak scholen en biedt ondersteuning aan jonge ontwerpers. De CELC organiseert persconferenties voor de vakpers en werkt samen met modehuizen. Een onderdeel van de promotie zijn de nieuwe toepassingen van vlas en hennepvezels. De CELC is aanwezig op beurzen voor nieuwe materialen en brengt wetenschappers op dit terrein bijeen.

Een belangrijke activiteit is het promotieprogramma Be Linen, dat door de CELC wordt geleid en dat wordt gefinancierd door de Europese Unie en de CELC. Be Linen 1, het eerste programma, duurde 3 jaar en eindigde in 2013. Vanaf 2015 loopt er een vervolgprogramma van 3 jaar, gericht op Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk. Het gebeurt onder de titels "J'aime le lin", "Amo il lino" en "I love linen", de afronding was in 2018.

De bedrijven die opereren onder de vlag van de CELC, maken gebruik van kwaliteitslabels:

- om de kwaliteit van Europese vlas- en hennepvezels te onderstrepen maken de vlasverwerkers gebruik van het logo "European Flax",
- voor linnen producten die in Europa zijn geproduceerd, wordt het "Masters of Linen" logo gebruikt.

Het gebruik van deze logo's is voorbehouden aan leden van de nationale organisaties die lid zijn van CELC.

Naast promotie is ook de uitwisseling van marktinformatie een taak van de CELC. Deze marktinformatie, die aangeleverd wordt door de organisaties die lid zijn, is beschikbaar voor de bedrijven die bij CELC zijn aangesloten. Op de ledenbijeenkomsten van Vlas en Hennep.NL vormt de presentatie hiervan een vast onderdeel van het programma. Ook is het de basis voor berichten aan de vakpers die Vlas en Hennep.NL met enige regelmaat uitbrengt.

Een nieuw evenement in 2018 was het eerste World Linen Forum, dat plaatsvond op 17 en 18 september in Parijs. De textielindustrie van vandaag heeft een mondiaal karakter. Voor vlas en het daaruit geproduceerde linnen gaat het om een teelt die in hoofdzaak in Frankrijk, België en Nederland is gesitueerd en het spinnen en weven dat voor een belangrijk deel in Azië plaatsvindt. Die gegevens waren voor CELC aanleiding om, in samenwerking met organisaties uit China, India en Japan, het World Linen Forum te organiseren. Er kwamen ruim 200 deelnemers op af, bijna voor de helft afkomstig uit Frankrijk en België. Een kwart was afkomstig uit 10 andere Europese landen, waaronder Italië, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Ruim een kwart van de bezoekers kwam uit Azië: China, India en Japan. In de vele presentaties die de revue passeerden, kwamen meerdere thema's aan bod. De rode draad was het uitwisselen van gegevens over productie en consumptie. Dit

gebeurde mede aan de hand van een studie van Gherzi, een Zwitsers consultancy bedrijf, gespecialiseerd in textiel.

De organisatoren zien terug op een geslaagd evenement dat zeker een vervolg krijgt.

Hennep

Vlas en Hennep.NL is aangesloten bij de European Industrial Hemp Association. Het voorzitterschap van deze organisatie wordt vervuld door de heer Mark Reinders (Hempflax).

5. Onderzoek

In 2016 is een start gemaakt met onderzoek aan gewasbeschermingsmiddelen voor vezelvlas. Dat gebeurde in samenwerking met de CZAV. Dit bedrijf zorgde ook voor de contacten met de fabrikanten van gewasbeschermingsmiddelen. Het onderzoek werd in 2017 en 2018 voortgezet. Wederom in Oostburg is op het vlasperceel van de heer Mark Verhage een proef uitgevoerd met groeiregulatoren en fungiciden. De proeven werden aangelegd door Cultus Agro Advies te Lottum. Dit bedrijf zorgde ook voor de verwerking van de gegevens. Bepalingen van het vezelgehalte vonden plaats bij Van de Bilt Zaden en Vlas. De verslaglegging van de proef gebeurde door de heer Joop Basting.

De begeleidingscommissie voor het onderzoek kwam in februari bijeen met het doel: het opstellen van een proefplan voor 2017.

Waarnemingen werden gedaan door de heren Patrick Verschuere (Van de Bilt Zaden en Vlas), Bart van den Dries (CZAV) en Joop Basting. De laatste droeg tevens zorg voor de verslaglegging.

Op 21 juni werden de leden in gelegenheid gesteld het proefveld, dat goed gelukt was, te bezoeken.

Zoals al vele jaren gebruikelijk is, werd vezelvlas ook weer opgenomen in de screeningsproef voor herbiciden, die aangelegd wordt door de Studieclub voor Groente- en Bloemzaadteelt op Tholen.

Aan het bovengenoemde onderzoek zijn kosten verbonden. Vanwege het feit dat waarnemingen, vezelbepalingen en verslaglegging op vrijwillige basis gebeuren, blijven de kosten van de proeven evenwel beperkt.

6. Overheidsbeleid

Over drie onderwerpen zijn er vanuit Vlas en Hennep.NL contacten met de overheid: EU-landbouwbeleid, gewasbeschermingsbeleid en specifiek beleid ten aanzien van hennep, verband houdend met de volksgezondheid

Huidig landbouwbeleid

In het kader van de directe inkomenssteun aan de landbouw dient de boer bepaalde vergroeningsmaatregelen te nemen. Eén daarvan is het inrichten van een ecologisch aandachtsgebied. Op voorstel van Vlas en Hennep.NL werd het in 2016 mogelijk om het ecologisch aandachtsgebied invulling te geven door middel van de teelt van hennep. Hiervoor is het duurzaamheidscertificaat vezelhennep in het leven geroepen, gebaseerd op een certificatieschema waarvan Vlas en Hennep.NL de eigenaar is. De belangrijkste voorwaarde is, dat de teelt van hennep zonder gewasbeschermingsmiddelen en zonder beregening wordt uitgevoerd. Daarnaast moet er een contract zijn tussen de teler en de verwerker, waarin is vastgelegd dat de hennep-teelt bedoeld is voor de productie van bio based materialen. Control Union Certifications is aangewezen als certificerende instelling. De beide Nederlandse hennepverwerkers maken gebruik van het schema. Regelmatig vindt er met de overheid overleg plaats over de uitvoering van het schema. In 2017 deed Vlas en Hennep.NL het voorstel om de voorwaarden te verruimen in die zin dat de hennep-teelt in het kader van het schema gecombineerd kan worden met de teelt van een groenbemester na een hoofdteelt, niet zijnde hennep. Dit voorstel werd door de overheid, te weten het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, zonder problemen aanvaard. Vanaf 2018 is het mogelijk om het kader van het schema de vergroeningsverplichting met hennep én met vanggewassen in te vullen. Daarbij geldt de eis dat het aandeel hennep tenminste 50% moet zijn.

Een onderwerp dat aandacht kreeg in een voorlichtingsbijeenkomst op 5 januari te Sluiskil, was de brede weersverzekering, waarbij gebruik gemaakt wordt van subsidie vanuit het Europees Landbouwbeleid. Deze brede weersverzekering is moeilijk toepasbaar voor de vlas- en hennep-teelt, waarbij er risico's zijn gedurende de teelt maar ook in de periode van het dauwrot. Met experts van Agrivert vond een gedachtewisseling plaats over de mogelijkheden voor vlas en hennep. De bijeenkomst werd georganiseerd in samenwerking met de Algemene Nederlandse Vlassersbond.

Toekomstig landbouwbeleid

In het kader van de publieksconsultatie in 2017 over het toekomstig landbouwbeleid heeft Vlas en Hennep.NL een position paper opgesteld. Dit document getiteld "Maatschappelijke diensten door vlas en hennep in het kader van het landbouwbeleid na 2020" diende als vertrekpunt voor gesprekken met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, directie Europees, Internationaal en Agro-Economisch Beleid. Op 1 februari was er een overleg in Den Haag en op 11 juli, in Zeeland. Dat laatste was ook bedoeld om kennis te maken met de vlassector. Als gastheer traden op Limagrain Nederland te Rilland en Van de Bilt Zaden en Vlas te Sluiskil.

Op 17 december was er te Sluiskil een overleg met ambtenaren van de Provincie Zeeland. Het onderwerp was het toekomstig landbouwbeleid en de invloed op de invulling daarvan vanuit de provincies.

Gewasbescherming

In de tweede helft van 2017 werd duidelijk dat ook voor 2018 nog geen reguliere toelating van een zaaizaadbehandelingsmiddel voor vlas te verwachten was. Tot dan toe was het niet meer toegelaten middel Prelude 20F gebruikt. Besloten werd om opnieuw een vrijstelling

aan te vragen voor Beret Gold. De vlasteelt in België en Frankrijk kon beschikken over dit middel, de Nederlandse teler niet.

Al enkele jaren, dat wil zeggen voor de teelt van 2016, 2017, 2018 en ook 2019, moeten er een vrijstelling voor 120 dagen worden aangevraagd. Dat leidt tot kosten voor de sector van € 5000 tot € 6000 per jaar. Deze kosten zijn verdeeld over de kwekers, Vlas en Hennep.NL en de BO Akkerbouw die hiervoor een eenmalige subsidie van ruim € 6.000 heeft verstrekt. Deze situatie heeft tot veel ergernis geleid bij het betrokken bedrijfsleven, vooral ook omdat in België en Frankrijk een snellere en effectievere aanpak mogelijk is zonder verdere kosten voor het bedrijfsleven.

Volksgezondheid

De vezelhennepteelt kent een aantal specifieke knelpunten die voortkomen uit de Opiumwet en het daarop gebaseerde Opiumwetbesluit. Vlas en Hennep.NL speelt daarop in. Zo participeerde de vereniging op 1 mei in het ronde tafelgesprek over het experiment gesloten coffeeshop keten. Ook werd deelgenomen aan een overleg over regelgeving met de ministeries van LNV, VWS en V. en J. op 18 oktober.

De boodschap vanuit onze vereniging is als volgt: met het oog op controleerbaarheid van de hennepteelt dient de teelt van vezelhennep alleen plaats te vinden op professionele landbouwbedrijven die middels de verzamelaanvraag al vroeg in het seizoen bij RVO melden waar de vezelhennepperdelen gelegen zijn. Het vertrekpunt bij de teelt is goedgekeurd zaaizaad van toegelaten rassen.

Tevens is het niet wenselijk dat in de regelgeving die is gebaseerd op de Opiumwet precies wordt vastgelegd welke producten uit de vezelhennep vervaardigd mogen worden. Op dit moment is dat wel het geval. Daardoor is het in Nederland niet toegestaan om de bladeren van vezelhennep separaat te oogsten met het doel om daaruit CBD te winnen. Dit knelpunt, dat in 2017 ontstond, werd in 2018 nog niet opgelost.

BIJLAGE 1

Samenstelling Bestuur Vlas en Hennep.NL per 31 december 2018

lid	vertegenwoordiger van	functie
Martin Berg	hennepsteelt en -verwerking	
Bart Depourcq	zaaizaad vlas	
Kris Dewaele	vlasverwerking, België	
Albert Dun	hennepsteelt en -verwerking	
Robrecht Engels	vlasverwerking, België	
Martin de Jager	vlasteelt	
Marion van Gremberghe – De Letter	vlasverwerking, Nederland	
Karel van Looij	vlasverwerking, Nederland	
Ton Wouda	zaaizaad vlas	secretaris/penningmeester
Watze van der Zee	vlasteelt	voorzitter

Het bestuur wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris: David Kasse

BIJLAGE 2

Samenvatting jaarrekening 2018

Lasten		Baten	
Algemeen		Contributie, subsidie	
Secretariaat, dienstverlening			
BO Akkerbouw	26.000	Vlassector	19.827
Kilometervergoeding bestuur, D. Kasse	2.511	Hennepsector	20.250
Vergaderkosten	4.180	Subsidie	0
Accountant	1.673	Rente	17
Internetkosten	388		
Vlasberichten	1.425		
Verzekering	843		
Bankkosten	190	Vrijval dubieuze debiteuren	2.500
Resultaat	5.384		
Totaal algemeen	42.594	Totaal algemeen	42.594
Projecten			
Projecten vlas		Bijdragen	
CELC, lid secties teelt en verwerking	3.916	Vlassector	80.202
CELC, promotie	75.000		
Onderzoek	10.151		
Congreskosten vlas	3.660		
Resultaat	-12.525		
Totaal projecten vlas	80.202	Totaal bijdragen vlas	80.202
Projecten hennep		Bijdragen	
Eur. Ind. Hemp Ass.	350	Hennepsector	0
Congreskosten	654		
Resultaat	-1.004		
Totaal projecten hennep	0	Totaal bijdragen hennep	0
Totaal projecten	80.202		80.202
Totaal	122.796	Totaal	122.796
Resultaat totaal	- 8.145		